

Zuma förväntas leverera ett tryggare Sydafrika

Med en något större opposition efter valet börjar ett nytt politiskt landskap skönjas i Sydafrika. Men ANC håller fortfarande ett starkt grepp om medborgarna som förväntar sig stora förändringar av den folkliga presidenten Jacob Zuma.

DET ÄR NÅGRA VECKOR efter valet. Media och politiska analytiker analyserar allt från enskilda ministrar till den nya regeringens möjligheter att klara sina mål. *African National Congress*, ANC, vann valet med 65,9 procent, men förlorade sin absoluta majoritet då två av oppositionspartierna lyckades locka till sig fler väljare än vad som förväntats. *Democratic Alliance*, DA, fick hela 16,66 procent och *Congress of the People*, Cope, som knoppade av från ANC i höstas och blev det populäraste oppositionsalternativet för den svarta befolkningen, nådde 7,42 procent. De andra oppositionspartierna förlorade mark jämfört med tidigare. Nu pratas det om ett förändrat politiskt landskap som framöver kan betyda att Sydafrika blir en två- eller treparti stat.

– Många ser det här som en konsolidering av demokratin, men jag ser inte att oppositionspartierna skulle kunna spela rollen som politiska vakthundar. Tyvärr har de inga egna program när det till exempel gäller bekämpning av korruption eller brottslighet. Det råder en neoliberal konsensus bland alla partier, kommenterar Leonard Gentle, chef för *International Labour Resource and Information Group* i Kapstaden.

Kanske är det också svårt att få allmänheten att lyssna till oppositionen med tanke på den stora popularitet både ANC och dess ledare, president Jacob Zuma, åtnjuter. Även inom kritikerkåren har vindarna vänt. Redan dagen efter valet gjordes en helomvändning där kritikerna plötsligt började tala om Zuma som rätt man för landet. Diskussionerna kring anklagelserna om korruption tystnade tvärt.

– De flesta positionerade sig själva före valet kring en anti-Zuma idé där han blev en symbol för det demoniska. Man såg möjligheten att stoppa honom genom att ta upp korruptionen och rollen av vår lagstiftning. När sedan ANC ändå lät honom vara kvar som presidentkandidat och vann valet måste ett annat spel spelas. Nu vill man visa ett tryggt Sydafrika där investerare kan satsa resurser, analyserar Leonard Gentle.

NÄR ZUMA PRESENTERADE den nya regeringen var det både många nya namn och nya departement. Bland annat splittrades utbildningsdepartementet och gruv- och energidepartementet, ett nytt kvinnodepartement etablerades och ett planeringsde-

partement som ligger under regeringskansliet kom till. Minister här är Trevor Manuel, före detta finansministern. Zuma gav därmed Manuel mer makt än tidigare för att bland annat skapa tillförsikt på den finansiella marknaden.

– En av anledningarna till att Zuma skapade flera nya departement är att han ville tacka dem som stött honom fram till valet, säger Leonard Gentle.

Två exempel är Blade Nzimande, generalsekreterare för kommunistpartiet P och Angie Motshekga, ordförande för ANC:s kvinnoförbund. Hon förvånade omvärlden under ANC:s nationella konferens 2007 genom att stödja Zumas kandidatur till partiordförande. Båda har nu fått var sitt departement; Nzimande är minister för högre utbildning och Motshekga för grundläggande utbildning.

I DET NYA KVINNODEPARTEMENTET har Zuma klumpat ihop kvinnor med ungdomar och barn samt människor med funktionshinder. Anledningen, uppgav han, var att skapa ett departement för samhällets mest sårbara grupper. Men i Sydafrika, som efter valet innehar tredjeplatsen i världen med 45 procents kvinnorepresentation i parlamentet, möts detta multidepartement med viss skepsis.

– Jag tycker att det är en förolämpning. Det visar att ANC är emot en verklig förändring av kvinnors situation. Det visar också en liberal hållning där kvinnofrågor ofta bara handlar om siffror och inte om verklig social förändring, säger Leonard Gentle.

Hur ser då framtiden ut för Sydafrika? När Zuma installerades som president sa han bland annat att "så länge det finns folk utan jobb, utan bra utbildning, utan bostäder och utan vatten eller el, kan vi inte vila". Kommer nu ANC äntligen att arbeta för att minska fattigdomen och leverera det de lovar till allmänheten?

– Nej, Zuma kommer att gå i Thabo Mbekis fotspår. Bara det att han satte Manuel som minister för planeringsdepartementet, med makt över alla departementens arbete, visar detta. Jag tror inte att vi kommer att få se några större förändringar, avslutar Leonard Gentle.

MARI DAHL ADOLFSSON
East London